

af Jesper Koefoed-Melson, Giv Rum

Internationalt værktøj kan udvikle inkluderende byer

Afprøvning af Place Standard Tool i projekt
Byens Rum - livet mellem husene

Internationalt værktøj kan udvikle inkluderende byer

© Sund By Netværket, 2021

1. udgave

Forfatter

Jesper Koefoed-Melson, Giv Rum

Design og layout

4PLUS4

Udgivet af

Sund By Netværket
c/o KL-huset
Weidekampsgade 10
2300 København S

Download udgivelsen på www.sund-by-net.dk.

Der kan frit citeres og kopieres fra udgivelsen med angivelse af kilde.

Indhold

Internationalt værktøj kan udvikle inkluderende byer	4
Afprøvning af Place Standard Tool i projekt Byens Rum	4
De 14 temaer	4
Place Standard Tool og borgerinddragelse.....	5
Rammen for borgerinddragelsen.....	6
Opsamling på erfaringer med brug af Place Standard Tool	6
Spørgsmål til god anvendelse af Place Standard Tool.....	7

Internationalt værktøj kan udvikle inkluderende byer

af Jesper Koefoed-Melson, Giv Rum

I efteråret 2018 påbegyndte Sund By Netværket et projektforsøg for danske kommuner med ambitionen om at afprøve et nyt kortlægnings- og dialogværktøj og udvikle ny viden om, hvordan det kan anvendes i arbejdet med at involvere civilsamfundet i udviklingen af stærke lokalområder. Projektet blev støttet af Sundhedsministeriets sundhedsfremmepulje

Projektet hedder "Byens Rum – livet mellem husene" og inviterede embedsværket på tværs af kommunale forvaltninger og civilsamfundet til at kortlægge eksisterende forhold i boligområder og lokalområder ved hjælp af værktøjet Place Standard Tool. Place Standard Tool er udviklet af de skotske sundhedsmyndigheder.

Afprøvning af Place Standard Tool i projekt Byens Rum

I alt har 11 kommuner deltaget i Sund By Netværkets forløb, hvor Place Standard Tool er blevet introduceret, krydret med faglig inspiration til, hvordan borgerinddragelse kan tænkes på nye måder. Kommunerne har brugt værktøjet til forskellige borgerinddragelsesprocesser, hvor det for eksempel er blevet brugt til at få input til en fælles dialog mellem forskellige lokale aktører og til at engagere borgere i en samskabende proces.

Kommunerne har deltaget i forløbet med selvalgte cases, som er blevet præsenteret og diskuteret i en række workshops. Mellem workshopsene har kommunerne arbejdet med deres respektive cases i boligområder eller på specifikke steder, hvor de har testet Place Standard Tool ved at invitere borgere og lokale aktører ind til dialog omkring udviklingen af området.

De 14 temaer

Ved anvendelse af Place Standard Tool kan et boligområdes fysiske og sociale ressourcer kortlægges sammen med områdets borgere. Således tager Place Standard Tool deltagerne igennem 14 forskellige temaer, der skal vurderes på en skala fra 1-7. Hvor 1 er dårligt (her er der *meget* plads til forbedring) og 7 er godt (her er der *ikke* behov for forbedring).

- Bevæge sig rundt
- Offentlig transport
- Trafik og parkering
- Gader og offentlige rum
- Natur og grønne byrum
- Leg og rekreation
- Faciliteter og tilbud
- Arbejde og lokal økonomi
- Boliger og lokalsamfund
- Sociale fællesskaber
- Identitet og tilhørsforhold
- Tryghed
- Vedligeholdelse
- Indflydelse og ejerskab

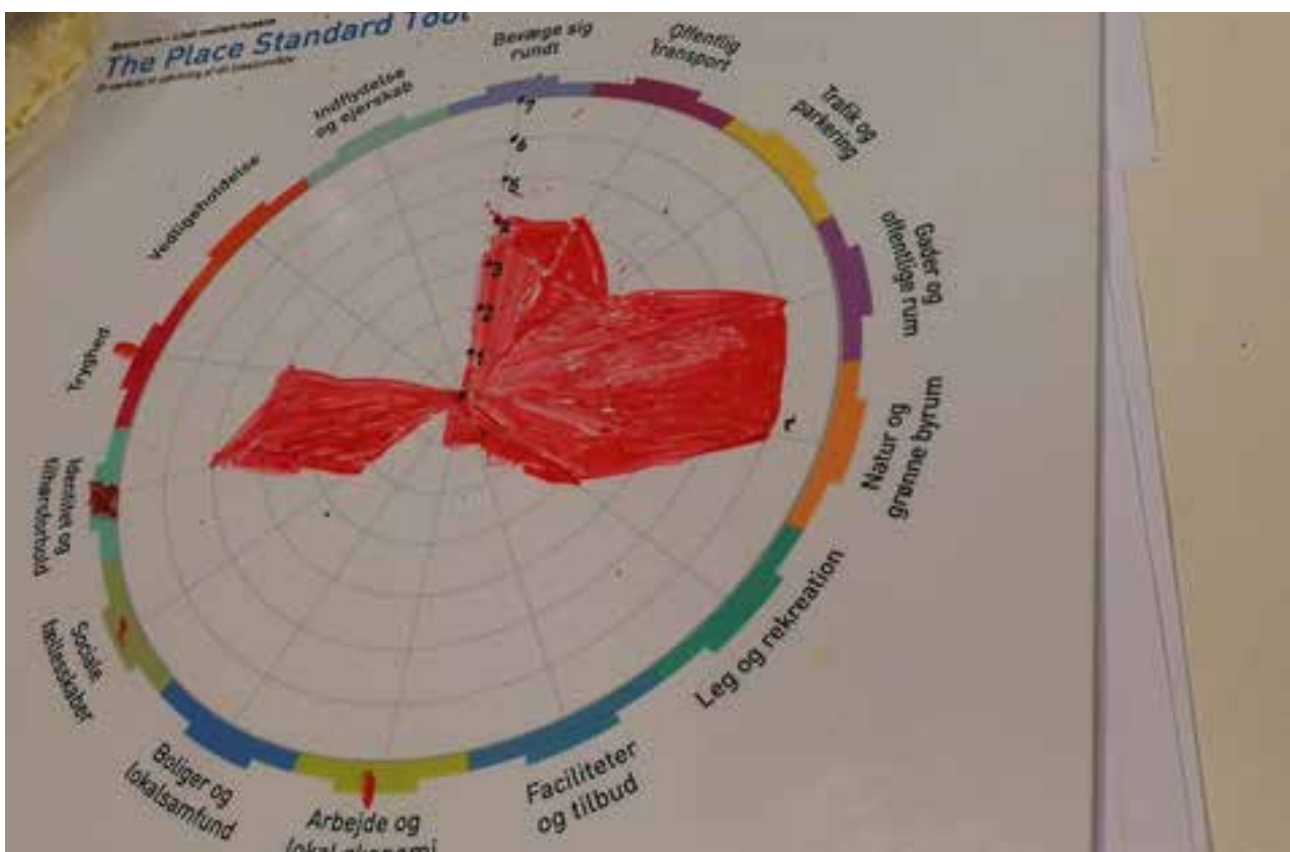
Efter kortlægningen diskuteres hvert tema og den endelige vurdering besluttet ved hjælp af en række spørgsmål, som er en del af værktøjet. Til sidst har deltagerne i fællesskab diskuteret sig frem til og illustreret et slags landskab af det valgte lokalområde eller specifikke sted.

Efter en meningsfuld dialog om lokalområdets karakteristika ved brug af Place Standard Tool, vil de lokale borgere føle sig inddraget og være motiverede for at engagere sig i skabelsen af de idéer til forbedringer deres nyvundne indsigt har givet anledning til. På den måde er kimen til et bredt engagement lagt og kommunen og civilsamfundet er gjort til medspillere i en udvikling af et lokalområde.

Arbejdet med værktøjet giver således både et kendskab til lokalområdet og værdifuldt input til de overordnede planer og strategier, der arbejdes med og kan evt. bruges til at kvalificere den efterfølgende beslutningsproces.

Place Standard Tool og borgerinddragelse

Place Standard Tool som kortlægnings – og dialogværktøj er altså en måde at strukturere en inddragelse på og sikre, at forskellige perspektiver kommer i spil. Værktøjet kan bruges i mange forskellige sammenhænge og med forskellige slags deltagere, der kan tælle alt fra repræsentanter fra civilsamfund til institutioner, erhvervsliv og politikere.

Væsentligt er det dog, at deltagerne skal have en fælles interesse i det område, der skal kortlægges og udvikles. Således kan Place Standard Tool give aktører mulighed for at kortlægge potentialer og udfordringer i deres lokalområde og gå i dialog med hinanden og evt. de officielle myndigheder ud fra et fælles fundament og forståelse af det kortlagte område.

Rammen for borgerinddragelsen

Place Standard Tool er et værktøj, der ikke kan stå alene. Der ligger et arbejde i at operationalisere den viden, der kommer ud af anvendelsen af Place Standard Tool, så der kan arbejdes videre med resultaterne af kortlægningen.

Inden borgerne bliver inviteret med i kortlægningsprocessen ved hjælp af Place Standard Tool, skal der formuleres en ramme, så borgerne ved, hvad de er inviteret med til. Place Standard Tool fungerer bedst, når organisationen, der inviterer, har en klar idé om, hvad dialogen med borgerne skal bruges til. Der skal i den forbindelse tages stilling til, hvad der skal komme ud af dialogen, og hvordan der skal arbejdes videre med de nye indsigter, der måtte komme.

Skal kommunerne for eksempel have input til en visionsplan for området, som Gladsaxe Kommune lagde op til, vil dialogen med borgerne primært have karakter af information, der skal formidles fra borgerne og senere bearbejdes af kommunen. Er der derimod en ambition fra kommunens side om at involvere en bestemt målgruppe i udviklingen af et bestemt sted, som Frederiksberg Kommune gjorde med en ungegruppe, kan der med fordel lægges op til en dialog. En dialog, hvor borgernes input bliver taget imod med en opfølgning på, hvilke muligheder borgerne har for at engagere sig i dette fællesskab.

Når borgerne inddrages, er det desuden vigtigt at være opmærksom på, at svarene eller løsningerne ikke på forhånd er givet, da det vil afskære for de nye perspektiver, borgerne kommer med og i sidste ende vil borgerinddragelsen dermed ikke have nogen funktion. For at åbne for nye perspektiver kan der udvikles på formater, der supplerer arbejdet med Place Standard Tool. Der kan for eksempel indarbejdes fokus på sanser og materialiteter i læsningen og oplevelsen af et lokalområde, så borgere, der ikke nødvendigvis er sprogligt stærke eller inde i komplekse forhold omkring infrastruktur og lignende også kan byde ind med værdifuld viden.

Nogle kommuner oplevede også en værdi i at skære nogle af de 14 parametre fra og/eller omformulere spørgsmålene til lidt simple formuleringer tilpasset en bestemt målgruppe.

Faciliteringen af arbejdet med Place Standard Tool er vigtig, hvis der skal opnås de ønskede resultater, som er defineret i rammesætningen. Der skal være en styring af processen, der sikrer, at der bliver arbejdet videre med de input, der kommer undervejs. Skal dialogen med borgerne bruges til at kvalificere en lokalplan, er det nødvendigt at formidle deres input videre internt i kommunen. Skal dialogen derimod bruges til at sætte gang i lokale aktiviteter, kræver det et fortsat engagement fra projektgruppen, således igangsættelse og understøttelser af konkrete handlinger i lokalområdet sker.

Opsamling på erfaringer med brug af Place Standard Tool

Der har undervejs i forløbet vist sig store potentialer i arbejdet med Place Standard Tool og erfaringen er, at det er et velfungerende værktøj til etablering af en jævnbyrdig dialog, da man kommer vidt omkring i kortlægningen af potentialer og begrænsninger for et område på tværs af faglige og sociale baggrunde.

Samtidig er det en kompleks disciplin at inddrage borgere, og der findes ikke en universel løsning, der kan kopieres og bruges i alle sammenhænge. Resultaterne vil altid være forskellige afhængig af de unikke forhold, der gør sig gældende for hvert lokalområde, og arbejdet med Place Standard Tool skal således tilpasses den kontekst, man befinder sig i og de målsætninger, der arbejdes med.

Den bedste måde at bruge Place Standard Tool på er ved at klarlægge, hvordan resultaterne skal bruges efterfølgende, og det er vigtigt, at kommunen har fastlagt en ramme for engagementet på forhånd. Både af respekt for de borgere, der bruger tid på at deltage, men også så processen er tænkt ind i en langsigtet planlægning.

Ved en vellykket anvendelse af Place Standard Tool vil der ikke alene kunne opnås en bred og dyb indsigt i et lokalområde. Potentielt vil ejerskabet til en lokal udvikling gennem arbejdet med Place Standard Tool blive udbredt, så udviklingen af lokalområdet bliver et fælles anliggende på tværs af kommune og civilsamfund.

Spørgsmål til god anvendelse af Place Standard Tool

Her følger nogle spørgsmål, der kan hjælpe med til at give afklaring omkring de forskellige aspekter, der skal belyses for at få den bedst mulige anvendelse af Place Standard Tool:

Værtskab

- Hvordan skal invitationen udformes, så den understøtter formålet?
- Hvilke forvaltninger skal være repræsenteret fra kommunen?
- Hvilke ressourcer bringes med ind i inddragelsen?

Inddragelse

- Hvilke handlemuligheder for borgerne åbner inddragelsen op for?
- Hvordan kan alternative inddragelsesformer supplere Place Standard Tool?
- Hvordan kan inddragelsen designes, så der er åbenhed for uventet input?

Rammesætning

- Hvilket geografisk område skal der arbejdes med?
- Hvilke grupper af borgere skal inviteres?
- Hvad skal borgerne have indflydelse på?

Organisering

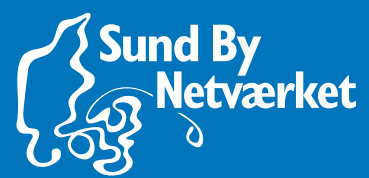
- Hvilken forvaltning skal processen forankres i?
- Hvilken proces/strategi er inddragelsen en del af?
- Hvordan skal der arbejdes videre med resultaterne?

God arbejdslyst!

Sund By Netværket har oversat hele værktøjet til dansk. Find værktøjet og projektets andet materiale på [Sund By Netværkets hjemmeside](#)

Læs om projektets 6 cases på

Sund By Netværket
c/o KL-huset
Weidekampsgade 10
2300 København S

Telefon 33 70 35 80
E-mail: post@sundbynetvaerket.dk
www.sund-by-net.dk